

3 Σεπτεμβρίου 2013

Παιδικός Εμβολιασμός

Επιστήμες / Ιατρική - Βιολογία

Κυριακή Παρτσανάκη, Νοσηλεύτρια

Ο εμβολιασμός αποτελεί μέρος της Ενεργητικής Ανοσοποίησης, η οποία, μαζί με τη Παθητική Ανοσοποίηση συμπληρώνει το παζλ της Ειδικής

Ανοσίας του ανθρώπου.

Τι όμως είναι αυτό που ονομάζουμε εμβόλιο;

Εμβόλιο είναι η διαμέσου μιας βελόνας, έγχυση νεκρών ή εξασθενημένων παθογόνων μικροοργανισμών (ιών ή μικροβίων) στον οργανισμό, με σκοπό να τον διεγείρουμε και να φτιάξει μια ασπίδα προστασίας απέναντι σε κάποιες ασθένειες, αυτή η ασπίδα είναι τα αντισώματα.

Τα αντισώματα είναι εκείνα τα μικρά 'στρατιωτάκια' που προστατεύουν το σώμα μας από τις λοιμώξεις. Με λίγα λόγια, σκοτώνουν το 'εχθρό' που μας επιτίθεται.

Κάνοντας ένα ταξίδι στο παρελθόν, ανακαλύπτουμε πως το πρώτο εμβόλιο δημιουργήθηκε από τον Luis Jean Pasteur, και η πρώτη χορήγηση σε άνθρωπο έγινε το 1885, σε ένα παιδί που είχε προσβληθεί από λύσσα. Από εκείνη τη στιγμή έγινε ένα μεγάλο βήμα για την ανθρωπότητα, αφού είχε επιτευχθεί η σχεδόν ολοκληρωτική απαλλαγή από ασθένειες όπως η λύσσα που μέχρι τότε μπορούσαν να οδηγήσουν ακόμη και στο θάνατο.

Σήμερα τα εμβόλια διακρίνονται σε 2 κατηγορίες:

- **Μονοδύναμα:** Ονομάζονται έτσι γιατί περιέχουν στοιχεία ενός μόνο παθογόνου μικροοργανισμού (απλά).
- **Πολυδύναμα:** Καλύπτουν μια μεγαλύτερη γκάμα, αφού μπορούν να μας προστατεύσουν από περισσότερες ασθένειες, όπως για παράδειγμα το 'τριπλό' (τέτανος- κοκκύτης- διφθερίτιδα).

Μετρώντας παραπάνω από έναν αιώνα μετά την πρώτη χορήγηση εμβολίου σε άνθρωπο, και έχοντας ως σύμμαχο τη ραγδαία εξέλιξη της ιατρικής, τα εμβόλια σήμερα ξεκινούν πολύ νωρίς, στον 2^ο κιόλας μήνα ζωής ενός βρέφους, και συνεχίζουν μέχρι τα 18 περίπου έτη.

Αξίζει να σημειωθεί πως τα βρέφη μέχρι 2 μηνών δεν χρήζουν ειδικής ανοσίας μιας και είναι ήδη εξοπλισμένα με αντισώματα που πήραν από τη μητέρα κατά τη διάρκεια της κύησης. Το ίδιο ισχύει και για τα βρέφη που θηλάζουν.

Στη χώρα μας αυτή τη στιγμή κυκλοφορούν τα εξής εμβόλια:

- Ανεμευλογιάς
- Ιλαράς
- Κοκκύτη
- Μηνιγγιτιδόκοκκου οροομάδας C

- Τυφοειδούς πυρετού
- Γρίπης
- Ιλαράς, Ερυθράς, Παρωτίτιδας (MMR)
- Λύσσας
- Τετάνου
- Χολέρας
- Αιμόφιλου γρίπης τύπου b (Hib)
- Ερυθράς
- Κίτρινου Πυρετού
- Τετάνου, Διφθερίτιδας (TD ή Td)
- Φυματίωσης, Bacillus Calmette- Guerin (BCG)
- Διφθερίτιδας, Τετάνου, Ακυτταρικό κοκκύτη (DTaP)
- Ηπατίτιδας Β (HBV)
- Παρωτίτιδας
- Πολιομυελίτιδας, Sabin (OPV)
- Ιού των ανθρώπινων θηλωμάτων
- Διφθερίτιδας, Τετάνου, Κοκκύτη (DTP)
- Ηπατίτιδας Α (HAV)
- Πνευμονιόκοκκου
- Πολιομυελίτιδας, Salk (IPV)
- Ρότα ιού

Οφείλουμε να πούμε πως στη χώρα μας, σχεδόν όλα τα εμβόλια καλύπτονται σε ποσοστό 100% από τα ασφαλιστικά ταμεία.

Αν και το ιδανικό θα ήταν όλα τα παιδιά να εμβολιάζονται σύμφωνα με το Εθνικό Πρόγραμμα Εμβολιασμών, εντούτοις, όπως και σε κάθε ιατρική παρέμβαση στον άνθρωπο, υπάρχουν κάποιες αντενδείξεις. Έτσι λοιπόν ένα παιδί δεν πρέπει να εμβολιαστεί αν:

- 1) Πάσχει από οποιοδήποτε οξύ εμπύρετο νόσημα.
- 2) Πάσχει από ανοσοανεπάρκεια.
- 3) Έχει υποβληθεί σε μετάγγιση αίματος.
- 4) Έχει αλλεργία στο αυγό. Τότε τα εμβόλια της ιλαράς, της ερυθράς, της παρωτίτιδας και της γρίπης θα πρέπει να γίνονται μετά από συζήτηση με τον παιδίατρο.

Πολλοί γονείς ανησυχούν επίσης για τις παρενέργειες των εμβολίων στα παιδιά τους. Με τη πάροδο του χρόνου, τα εμβόλια, γίνονται ολοένα και ασφαλέστερα.

Έτσι αν ένα παιδί εμφανίσει επιπλοκές, αυτές θα είναι ήπιες, με κυριότερη την ερυθρότητα στο σημείο εισαγωγής της βελόνας. Σπανιότερα εμφανίζονται αλλεργικές αντιδράσεις ή άλλες παρενέργειες.

Τέλος, θα ήταν μεγάλη παράληψη αν δεν αναφέραμε τον εμβολιασμό των πρόωρων νεογνών. Ούτε και τα πρόωρα παρουσιάζουν παρενέργειες, οπότε δεν υπάρχει λόγος να μην εμβολιαστούν. Από τον γενικό κανόνα εξαιρείται το εμβόλιο της πολιομυελίτιδας, το οποίο πρέπει να γίνεται μετά την έξοδο του μωρού από το νοσοκομείο. Στην περίπτωση που ο τοκετός επέλθει γύρω στις 35 εβδομάδες, ελλοχεύει ο κίνδυνος το νεογνό να εμφανίσει αναπνευστικά προβλήματα. Σε αυτή τη περίπτωση, μετά τους πρώτους έξι μήνες ζωής και κάθε αρχή φθινοπώρου, ο οργανισμός αυτού του παιδιού πρέπει να ενισχύεται με το εμβόλιο της γρίπης.

Βιβλιογραφία:

- 1) *Karla L. Luxner, Παιδιατρική Νοσηλευτική, Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης 2011, σελ. 22-23*
- 2) *Dr. Χρυσάνθος Χρυσανθόπουλος, FAAP, FAAA, Παιδιατρική Πρωτοβάθμια Φροντίδα, 5η Έκδοση- Εκδόσεις Θεσσαλονίκη 2010, σελ.67-68, 70-72*
- 3) *Mary A, Nies- Melanie Mc Ewen, Κοινωνική Νοσηλευτική- Προάγοντας την υγεία των πληθυσμών. Τόμος 1
Ιατρικές Εκδόσεις Λαγός Δημήτριος 2001, σελ. 79-80*
- 4) *Δρ. Χριστίνα Δαρβίρη, Προαγωγή Υγείας, Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης 2010, σελ.230-231*

<http://bit.ly/190Ebn9>